

Πολιτική ανθρωπομετρία

Το crash test του στελεχικού δυναμικού σε ΠΑΣΟΚ και ΝΔ

Εδώ και χρόνια δεν παύει να με εκπλήσσει η ποιοτική μετριότητα του ανθρώπινου στελεχικού δυναμικού της ΝΔ. Πράγματι, το φάνοι, θέσει και ιστορία (δοτική, είμαι υποχρεωμένος να αποσφηνώω, ελλείψει υπογεγραμμένης) αστικό κόμμα του τόπου κατά την ταπεινή μου κρίση εκπροσωπείται και εκφοράζεται πολιτικά κυρίως από

μετριότητες, συχνά ανίκανες ή οριακά ικανές να παράγουν επειξεργασμένο αστικό πολιτικό λόγο και αστική πολιτική σκέψη κάποιας ποιότητας. Εύλογα ίσως, στο μέτρο που η παράταξη τους αποφάσισε να αποποιηθεί τις ιστορικές της παρακαταθήκες και να υιοθετήσει ή να μμηθεί τις μεθόδους και τους λόγους του, αρχαϊκού και πρωτόγονου, απολύτως λαϊκιστικού τότε ΠΑΣΟΚ, με αποτέλεσμα η ίδια να χάσει κάθε ιδιοπροσωπία (άρα και κάθε ικανότητα να παράγει ποιότητα, αφού «κανείς ποτέ δεν γίνεται τόσο γελοίος με τις ιδιότητες που έχει όσο με αυτές που προσποιείται ότι έχει»).

ΤΟΥ ΘΑΝΑΣΗ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Απρόσωπη λοιπόν, ως σύνολο και ως συλλογικό πολιτικό υποκείμενο, η σημερινή «αξιωματική συμπολίτευση», συνακόλουθα δε χωρίς ταυτότητα («ένας διανοούμενος που χορεύει ζειμπέκικο δεν γίνεται διανοούμενος-λαός, γίνεται διανοούμενος-τραβεστί» έγραψε πειστικά κάποτε ο Νίκος Δήμου), υπολείπεται σημαντικά ως προς την ποιότητα της ανθρωποσύνθεσης της «αντίπερα» παράταξης, μολοντί αυτή κατά τη διάρκεια της ιστορικής της διαδρομής συμπεριέλαβε στους κόλπους της ό,τι πιο λούμπεν και

διανοητικά πρωτόγονο περιείχε η ελληνική κοινωνία (και όχι απλώς το ενέταξε αλλά και το κατέστησε ιδεολογικά, αισθητικά και πολιτιστικά ηγεμονικό, επί χρόνια δε και προσδιοριστικό της ταυτότητάς της).

Ετσι, ακόμη και αν φύγουμε από την πρώτη σειρά του σημερινού εξελιγμένου και «εξευγενισμένου» ΠΑΣΟΚ όπου εντοπίζονται σημαντικές πολιτικές οντότητες με σκέψη, λόγο και ηγετικό διαμέτρημα – π.χ. Βενιζέλος, Λοβέρδος, Διαμαντοπούλου, Παγκάλος, παρά τα απεχθή σε πολλούς στοιχεία της προσωπικότητας του τελευταίου –, ακόμη και πιο «πίσω» στην κομματική επιτηρίδα θα βρεθούν στελέχη, όπως για παράδειγμα ο Πέτρος Ευθυμίου, ο Παντελής Οικονόμου, στο παρελθόν ο Σταύρος Μπέδος και πολλοί άλλοι, τα οποία υπερέρχουν κατά πολύ των πρωτοκλασάτων νεοδημοκρατών.

Το ότι, δε, σήμερα – εμφανίζεται να – διεκδικεί την αρχηγία του «κινήματος» άτομο, το οποίο μόλις προχθές ανανέωσε και τη θεωρία της εσοκομματικής δημοκρατίας, δηλώνοντας πως εγγύση της είναι «ο λαός του κ. Καρχιμάκ», αλλά και τη δομή της ελληνικής γλώσσας με τη φράση «η σημερινή περίοδος είναι μία περίοδος αναστοχασμού», απλώς επιβεβαιώνει τον Μαξ Βέμπερ αλλά και τον Ανδρέα Λαοκαράτο, που τόνιζαν τη μακρά διάρκεια και την αντοχή του χθες. (Άλλωστε και της ΝΔ την ηγεσία διεκδικούν πολιτικοί όπως ο Σ. Κούβελας, ο Γ. Σουφλιάς, ο Γ. Κεραγγιάνης κ.λπ.).

Αυτή λοιπόν η οφθαλμοφανής διαφορά ποιότητας στο στελεχικό δυναμικό των δύο κομμάτων ενδεχομένως ερμηνεύει την ανείσοκομματική υπονόμευση ή, έστω, την αμφισβήτηση όλων των διαδίκων του Ανδρέα Παπανδρέου στην κομματική ηγεσία, ενώ ο εκάστοτε

Η διαφορά ποιότητας στο στελεχικό δυναμικό των δύο κομμάτων ενδεχομένως ερμηνεύει την ανείσοκομματική αμφισβήτηση όλων των διαδίκων του Ανδρέα Παπανδρέου και την αντιμετώπιση του εκάστοτε αρχηγού της ΝΔ από τους κομματικούς ακολούθους ως αντικείμενο δέους και θαυμασμού

αρχηγός της ΝΔ σχεδόν πάντοτε γίνεται – με τη σχετική εξαιρέση του Μιλτιάδη Εβερτ – αντικείμενο δέους, θαυμασμού και άκριτου εκθειασμού εκ μέρους των κομματικών του ακολούθων.

Με αυτή, βέβαια, την προσέγγιση θα μπορούσε να υποστηριχθεί πως η ανθρώπινη μετριότητα της ανθρωποσύνθεσης της ΝΔ υπήρξε η βάση της μέχρι σήμερα ανθεκτικής κομματικής της συνοχής (παρά τη συνύπαρξη στους κόλπους της φιλελεύθερων προχωρημένων εκουχυρησιαστικών και τραγικά λαϊκιστικών στοιχείων). Ωστόσο...

Η πρόσφατη – σχετική και εν μέρει ήδη αναφερθείσα – ιδεολογική αποσφηνίση και «απομανωλοποίηση» της «αξιωματικής μας συμπολίτευσης» προσέφερε με κάποιο ιδεολογικό ξεκαθάρισμα του κόμματος, δεν είναι εν τούτοις βέβαιο πως θα αυξήσει και τη συνοχή του.

Διότι συνυδάσθηκε με την εισδοχή σε αυτό τουλάχιστον ενός πολιτικού με συγκροτημένο ποιοτικό λόγο, διανοητική εμβέλεια, φιλοδοξία και ηγετική όσφρα – τέτοια μάστακα που διεκδύσαν την αποκάθαρη από ένα τουλάχιστον αμφιλεγόμενο παρελθόν – ο οποίος δύσκολα μπορεί να προσεφληθεί ότι θα λειτούργει ως θαυμαστικός του αρχηγού. Η απειρία, επομένως, του κόμματος στη διαχείριση τέτοιων προσωπικοτήτων είναι εξαιρετικά πιθανόν να προκαλέσει υπονόμευση και της συνοχής του αλλά και της, ούτως ή άλλως, αδύναμης σημερινής ηγεσίας του (η οποία, εν πάση περιπτώσει, δεν διαθέτει και σταθερό πολιτικό στήριμα και έμρια ώστε να κρατηθεί από εκεί)...

Ο Θανάσης Διαμαντοπούλος είναι καθηγητής Πολιτικών Θεμάτων και Συγκριτικής Πολιτικής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο